

HRVATSKI SABOR
Nacionalni odbor

IZVJEŠĆE
O radu Nacionalnog odbora
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine

Lipanj 2008.

UVOD

Sukladno obvezi iz Odluke Hrvatskoga sabora o osnivanju Nacionalnog odbora od 19. siječnja 2005. godine, Nacionalni odbor podnosi Izvješće o svom radu za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2007. godine.

Dinamika rada Nacionalnog odbora u 2007. bila je različita od prethodne 2006. godine, što je proizašlo iz drugačijeg tijeka i sadržaja pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji koji su iz početne faze analitičkog pregleda usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU (screening postupak) ušli u fazu konkretnih pregovora odnosno ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora, te u pojedinim poglavljima utvrđivanja mjerila koje će RH morati ispunjavati za zatvaranje pregovora tijekom 2008. i 2009. godine. Na nešto usporeniju dinamiku rada Odbora u drugoj polovici 2007. godine utjecala je i činjenica da su u tom razdoblju održani parlamentarni izbori.

Zbog teške bolesti i smrti prvog predsjednika Nacionalnog odbora g. Ivica Račana, Nacionalnim odborom je u prvoj polovici 2007. godine predsjedavao tadašnji potpredsjednik g. Luka Bebić. Drugim predsjednikom Nacionalnog odbora imenovan je 15. lipnja 2007. godine g. Zoran Milanović koji je tu dužnost obnašao do kraja razdoblja za koje se podnosi ovo izvješće.

Postupak analitičkog pregleda usklađenosti hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU (screening postupak) završen je listopadu 2006.

U 2007. godini je predsjedništvo EU uputilo pozive Hrvatskoj za podnošenje pregovaračkih stajališta za 11 poglavlja, i to: 2. „Sloboda kretanja radnika“, 6. „Pravo trgovačkih društava“, 9. „Financijske usluge“, 10. „Informacijsko društvo i mediji“, 14. „Prometna politika“, 15. „Energetika“, 16. „Porezi“, 21. „Trans- europske mreže“, 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“, 30. „Vanjski odnosi“ te 33. „Financijske i proračunske odredbe“.

Hrvatska je Predsjedništvu EU u 2007.g. predala 12 pregovaračkih stajališta i to za poglavlja: 2. „Sloboda kretanja radnika“, 6. „Pravo trgovačkih društava“, 9. „Financijske usluge“, 10. „Informacijsko društvo i mediji“, 14. „Prometna politika“, 15. „Energetika“, 18. „Statistika“, 21. „Trans- europske mreže“, 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“, 30. „Vanjski odnosi“ te 33. „Financijske i proračunske odredbe“.

U 2007. godini su pregovori otvoreni u 11 poglavlja, i to: 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“, 6. „Pravo trgovačkih društava“, 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“, 9. „Financijske usluge“, 10. „Informacijsko društvo i mediji“, 18. „Statistika“, 21. „Trans- europske mreže“, 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“, 30. „Vanjski odnosi“, 32. „Financijski nadzor“ te 33. „Financijske i proračunske odredbe“.

Pregovori su privremeno zatvoreni u poglavljima 25. „Znanost i istraživanje“ i 26. „Obrazovanje i kultura“.

U 2007. godini je EU utvrdila mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u 4 poglavlja, i to: 12. „Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika“ (4 mjerila), 22. „Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata“ (1 mjerilo), 23. „Pravosuđe i temeljna ljudska prava“ (3 mjerila) i 27. „Okoliš“ (1 mjerilo).

Mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora, EU je u 2007. utvrdila u 11 poglavlja u kojima su pregovori otvoreni, i to: 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“ (6 mjerila), 6. „Pravo trgovačkih društava“ (4 mjerila), 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“ (2 mjerila), 9. „Financijske usluge“ (5 mjerila), 10. „Informacijsko društvo i mediji“ (3 mjerila), 18. „Statistika“ (2 mjerila), 21. „Trans- europske mreže“ (1 mjerilo), 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“ (4 mjerila), 30. „Vanjski odnosi“ (1 mjerilo), 32. „Financijski nadzor“ (5 mjerila) te 33. „Financijske i proračunske odredbe“ (1 mjerilo).

SJEDNICE NACIONALNOG ODBORA U 2007. GODINI

U 2007. godini je Nacionalni odbor održao 7 sjednica.

Na 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007. godine Nacionalni odbor se nakon održane rasprave suglasio s prijedlozima pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 6. „Pravo trgovačkih društava“ i poglavlje 18. „Statistika“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Nacionalnog odbora uključujući o otvaranju pregovora u poglavljima 17. „Ekonomska i monetarna politika“, 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“ i 29. „Carinska unija“ na drugom sastanku Međuvladine konferencije RH-EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava/glavnih pregovarača održanom 21. prosinca 2006. Pregovaračka skupina je također dala informaciju o poduzetim aktivnostima na ispunjavanju do tada dobivenih mjerila za započinjanje pregovora. Zaključno su raspravljena screening Izvješća EK za poglavlja 9. „Financijske usluge“, 10. „Informacijsko društvo i mediji“, 14. „Prometna politika“ i 16. „Porezi“

Na 20. sjednici održanoj 22. veljače 2007. godine, Nacionalni odbor je nakon opsežne rasprave dao mišljenje o Prijedlogu pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 10. „Informacijsko društvo i mediji“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Nacionalnog odbora te su raspravljena screening Izvješća EK za poglavlje 2. „Sloboda kretanja radnika“ i 27. „Okoliš“.

Na 21. sjednici održanoj 22. ožujka 2007. godine, Nacionalni odbor se nakon opsežne rasprave suglasio s Prijedlozima pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 9. „Financijske usluge“ i poglavlje 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“. Nacionalni odbor se također suglasio s Prijedlozima pregovaračkih stajališta za poglavlje 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“ i poglavlje 30. „Vanjski odnosi“ u koje su slijedom rasprave na ovoj sjednici unesene dopune usklađene s Pregovaračkom skupinom. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Nacionalnog odbora te su raspravljena screening Izvješća EK za poglavlje 12. „Sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor“ i poglavlje 21. „Transeuropske mreže“.

Na 22. sjednici održanoj 01. lipnja 2007. godine, Nacionalni odbor je nakon opsežne rasprave podržao Prijedlog pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 14. „Prometna politika“ te se suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 21. „Transeuropske mreže“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Nacionalnog odbora te su raspravljena screening Izvješća EK za poglavlje 15. „Energetika“, poglavlje 22. „Regionalna politika i koordinacija strukturnih elemenata“ i poglavlje 33. „Financijske i proračunske odredbe“.

Na 23. sjednici održanoj 04. srpnja 2007. godine, Nacionalni odbor je nakon vrlo opsežne rasprave podržao Prijedlog pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 2. „Sloboda kretanja radnika“ te je zatražio od Pregovaračke skupine da ga redovito i detaljno izvješćuje o tijeku pregovora i pozicijama Europske unije. Nacionalni odbor se suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 15. „Energetika“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Nacionalnog odbora te je raspravljeno screening Izvješće EK za poglavlje 31. „Vanjska, sigurnosna i obrambena politika“.

Na 24. sjednici održanoj 19. srpnja 2007. godine, Nacionalni odbor se nakon rasprave suglasio s Prijedlozima pregovaračkih stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 31. „Vanjska, sigurnosna i obrambena politika“ i poglavlje 33. „Financijske i proračunske odredbe“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od prošle sjednice Nacionalnog odbora.

Na 25. sjednici održanoj 10. listopada 2007. godine, Nacionalni odbor se nakon opsežne rasprave suglasio s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta Republike Hrvatske za poglavlje 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“. Pregovaračka skupina je izvijestila o tijeku pregovaračkog procesa od

prošle sjednice Nacionalnog odbora te je održana rasprava s posebnim naglaskom na zastoj u pojedinim poglavljima pregovora prouzročen stavovima Slovenije

STANJE PREGOVORA I AKTIVNOSTI NACIONALNOG ODBORA U 2007. GODINI PO POGLAVLJIMA PREGOVORA

Poglavlje 1. „Sloboda kretanja roba“

Ovo poglavlje uređuje slobodan protok roba na unutarnjem tržištu EU i po svom sadržaju predstavlja jedno od najtežih pregovaračkih poglavlja s obzirom da je regulirano velikim brojem tehničkih normi, pravila, direktiva i uredbi. Riječ je o golemom i tehnički zahtjevnom poglavlju u kojem je uz poštivanje općih načela koja vrijede za slobodan protok roba potrebno također ukloniti nacionalne prepreke slobodnoj trgovini u uvjetima punopravnog EU članstva. Pravna stečevina EU u ovom poglavlju sastoji se od tzv. harmoniziranog i neharmoniziranog dijela. Harmonizirani dio obuhvaća tehnička pravila detaljno precizirana propisima EU koja jednako vrijede za sve grupe industrijskih proizvoda i kojima se definiraju tehničke specifikacije i postupak stavljanja pojedinih proizvoda na tržište. S druge strane, neharmonizirani dio pravne stečevine ne crpi svoje pravne izvore iz konkretne pravne stečevine, već sudske prakse odnosno presuda Europskog suda.

Vijeće EU je utvrdilo tri mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Nacionalni odbor u 2007. godini nije raspravljao o poglavlju 1. „Sloboda kretanja roba“.

Poglavlje 2. „Sloboda kretanja radnika“

Ovo složeno poglavlje uređuje pitanje slobode kretanja radnika unutar EU i koordinaciju sustava socijalne sigurnosti između država članica.

Predsjedništvo EU uputilo je 21. veljače 2007. poziv Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje. Nacionalni odbor je na 20. sjednici održanoj 22. veljače 2007. godine raspravio screening izvješće Europske komisije. Na toj je sjednici Pregovaračka skupina istaknula kako će biti potrebne određene prilagodbe hrvatskog zakonodavstva u pogledu slobode kretanja radnika te u dijelu koji se odnosi na koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, a kako bi se pregovori u ovom poglavlju mogli zatvoriti. S obzirom da je iskustvo prethodnog kruga EU proširenja pokazalo da je pitanje slobode kretanja radnika bilo osjetljivije za pojedine EU članice nego za države kandidate, posebno je raspravljeno pitanje hrvatskog stajališta ukoliko pojedine EU članice odluče privremeno ograničiti slobodno kretanje radnika iz Hrvatske. Pritom je ocijenjeno da je za očekivati da se eventualno privremeno ograničenje kretanja radnika iz Hrvatske neće uvesti na razini Unije, već samo u pojedinim članicama. Dio članova Nacionalnog odbora ocijenio je da je sloboda kretanja radnika iz EU članica pitanje koje bi moglo biti jednako osjetljivo i za Hrvatsku.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU je 29. lipnja 2007. godine dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 2. „Sloboda kretanja radnika“ koji je raspravljen na 23. sjednici održanoj 04. srpnja 2007. godine

Nakon detaljne rasprave posebice o pitanju slobode kretanja radnika, Nacionalni odbor se suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 2. „Sloboda kretanja radnika“ u kojem Hrvatska ne traži prijelazna razdoblja ni izuzeća. Međutim, s obzirom na detaljnu raspravu na 23. sjednici te važnost ovog poglavlja za Republiku Hrvatsku i za funkcioniranje jedinstvenog tržišta Europske unije, Nacionalni odbor je zatražio od Pregovaračke skupine da ga redovito i detaljno izvješćuje o tijeku pregovora i pozicijama Europske unije. Takvo je mišljenje Nacionalnog odbora na Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 2. dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU 6. srpnja 2007. godine.

NO nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta kojeg je Nacionalni odbor raspravio na 23. sjednici, Pregovaračka skupina dostavila Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Vlada RH je 19. srpnja 2007. godine usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH za ovo poglavlje.

Poglavlje 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“

„Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“ jedno je od četiri temeljne slobode na kojima počiva EU i radi se vrlo složenom poglavlju koje u osnovi regulira uvjete pod kojima će EU državljani moći zasnivati poslovni nastan i pružati usluge u Hrvatskoj kada postane članica EU i obrnuto. Sukladno EU pravnoj stečevini te posebice praksi nastaloj iz presuda Europskog suda koja je rezultirala direktivama o reguliranim profesijama, članica EU ne može diskriminirati pružatelje usluga iz drugih članica te ograničavati obavljanje djelatnosti na osnovi uvjeta kao što su državljanstvo, članstvo u pojedinim profesionalnim udruženjima ili previše striktnim uvjetima u pogledu poznavanja jezika države u kojoj se usluga pruža. RH će takva ograničenja morati uskladiti kada postane članicom EU.

Pregovori u poglavlju 3. „Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga“ otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 26. lipnja 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 24. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. godine. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila šest mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 4. „Sloboda kretanja kapitala“

Poglavlje „Slobodno kretanje kapitala“ također spada u četiri temeljne slobode na kojima počiva EU. U ovom će poglavlju Hrvatska trebati različitom dinamikom postupno liberalizirati ograničenja u pogledu kretanja kapitala uključujući, između ostalog, postojeće razlike u tretmanu rezidenata i nerezidenata u pogledu plaćanja, ograničenja unutar platnog sustava (primjerice obavljanje plaćanja s inozemstvom) odredbe propisa u kojima se određuje minimalni iznos aktive, odnosno sredstava koje mirovinski i drugi fondovi moraju ulagati u vrijednosne papire RH i određeni broj drugih ograničenja. Veliki dio ovog poglavlja otpada na pitanje sprečavanja pranja novca i tu će EU insistirati na uspostavi djelotvornog sustava u RH. Sastavni dio ovog poglavlja jest i važno i osjetljivo pitanje stjecanja nekretnina za strance koje je posebno istaknuto u Rezoluciji Sabora o strategijskim odrednicama za pregovore s EU.

Vijeće EU je utvrdilo dva mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Pregovaračka skupina je na 20. sjednici održanoj 22. veljače 2007. godine izvijestila Nacionalni odbor o tijeku aktivnosti koje se poduzimaju na ispunjavanju mjerila za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 5. „Javne nabave“

Pravna stečevina EU o javnoj nabavi temelji se na općim načelima proisteklim iz Ugovora o osnivanju EZ i sudske prakse Europskoga suda kao što su transparentnost, jednako postupanje, sloboda tržišnog natjecanja i nediskriminacija. Ova načela vrijede za sve postupke javne nabave, uključujući one koji ne potpadaju u djelokrug direktiva Europske unije o javnoj nabavi, primjerice, s obzirom na njihovu vrijednost (nabave ispod pragova EU-a) ili s obzirom na predmet nabave (koncesije za usluge).

Vijeće EU je utvrdilo dva mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Pregovaračka skupina je na 20. sjednici održanoj 22. veljače 2007. godine te na 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. izvijestila Nacionalni odbor o tijeku aktivnosti koje se poduzimaju na ispunjavanju mjerila za otvaranje pregovora u ovom poglavlju. Pritom je na 23. sjednici istaknuto da ispunjavanje mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju podrazumijeva cjelovito restrukturiranje sustava javnih nabava u Republici Hrvatskoj.

Poglavlje 6. „Pravo trgovačkih društava“

Poglavlje 6. sastoji se od dva dijela: prava trgovačkih društva u užem smislu te računovodstva i revizije. Tijekom screening postupka ocijenjeno je da je hrvatsko zakonodavstvo u značajnoj mjeri usklađeno s pravnom stečevinom EU, pri čemu je u ovom trenutku stupanj usklađenosti znatno veći u dijelu prava trgovačkih društava u užem smislu. Kod revizije je problem u tome što sadašnji propisi sadrže zahtjev hrvatskog državljanstva kao uvjeta za obavljanje djelatnosti. U području računovodstva RH je u nekim elementima čak ispred EU jer je propisala određene zahtjeve koji se odnose na izradu i objavljivanje financijskih izvješća u skladu s direktivom koja se u EU primjenjuje samo na velika društva, dok se to u RH odnosi i na neka mala i srednja poduzeća. Međutim, u cijelom se poglavlju ne očekuju problemi kod usklađivanja i primjene zakonodavstva, jer je riječ o tehničkom području. Za očekivati je da će usklađivanje s *acquis-em* rezultirati transparentnijim poslovanjem trgovačkih društava i transparentnijim vođenjem računovodstva i revizije čime bi se trebao olakšati pristup unutarnjem EU tržištu za trgovačka društva iz RH.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU je 25. siječnja 2007. godine dostavila Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 6. „Pravo trgovačkih društava“.

Nacionalni odbor se na 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007. godine bez rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 6. „Pravo trgovačkih društava“ i takvo je mišljenje 30. siječnja 2007. dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

Predsjedništvo EU uputilo je 31. siječnja 2007. Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za poglavlje 6.

NO nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta kojeg je Nacionalni odbor raspravio na 19. sjednici, Pregovaračka skupina dostavila Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Vlada RH je 1. veljače 2007. godine usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH za ovo poglavlje.

Pregovori u poglavlju 6. „Pravo trgovačkih društava“ otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 26. lipnja 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. godine. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila četiri mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“

Poglavlje 7. se dijeli na tri tematske cjeline: autorsko pravo i njemu srodna prava, pravo industrijskog vlasništva te provedba prava intelektualnog vlasništva. Postupak screeninga pokazao je da je do danas uspostavljeni hrvatski pravni okvir u najvećoj mjeri već usklađen sa zakonodavstvom EU. Postoje određeni izazovi koji će se rješavati tijekom pregovora, a vezani su uz vođenje statističkih podataka o povredi prava intelektualnog vlasništva, prosudbe gospodarskih učinaka u ovom području te nužnosti jačanja administrativne sposobnosti svih nadležnih tijela za učinkovitu provedbu u ovom području (Carinska uprava, MUP, sudovi, Državno odvjetništvo, Državni zavod za intelektualno vlasništvo).

Pregovori u poglavlju 7. „Pravo intelektualnog vlasništva“ otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 29. ožujka 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina ukratko izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007. godine. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila dva mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Osim navedenog, Nacionalni odbor u 2007. godini nije raspravljao o poglavlju 7.

Poglavlje 8. „Tržišno natjecanje“

Poglavlje 8. sastoji se od tri dijela: tržišnog natjecanja u užem smislu (*antitrust*), državnih potpora te liberalizacije državnih monopola te je jedno od najtežih pregovaračkih poglavlja.

EU traži povećanje učinkovitosti sustava na način da se Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) omogući izricanje kazni što je u ovom trenutku u nadležnosti prekršajnih sudova koji imaju vrlo različite kriterije i praksu. Što se tiče „*antitrust-a*“ odnosno zaštite tržišnog natjecanja u užem smislu, AZTN nije nadležna za tržišno natjecanje u bankarskom sektoru koji je u nadležnosti, dok je područje telekomunikacija u nadležnosti i AZTN-a i Hrvatske agencije za telekomunikacije. EK će tražiti institucionalno i administrativno jačanje AZTN.

Kada je riječ o državnim potporama, RH se sklapanjem SSP-a obvezala da će u roku 4 godine od dana stupanja na snagu Privremenog sporazuma uskladiti svoje programe državnih potpora s EU pravnom stečevinom, što je tek djelomično učinjeno. U programe državnih potpora spadaju i poticaji iz Zakona o slobodnim zonama, Zakona o područjima od posebne državne skrbi, Zakona o gradu Vukovaru, Zakona o brdsko planinskim područjima koji još nisu usklađeni s *acquis-em*. Hrvatska kasni i s ispunjavanjem obveza iz SSP-a koje se odnose na usklađivanje sustava dodjele državnih potpora u brodogradnji što je također trebalo biti učinjeno do 1. ožujka 2006.

Vijeće EU je utvrdilo četiri mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Nacionalni odbor u 2007. godini nije posebno raspravljao o poglavlju 8.

Poglavlje 9. „Financijske usluge“

Zbog opsežne pravne stečevine je područje financijskih usluga veliko i tehnički zahtjevno pregovaračko poglavlje koje se sastoji od 4 dijela: 1. banke i financijski konglomerati, 2. osiguranje i mirovinski fondovi, 3. tržište vrijednosnica i investicijske usluge te 4. infrastruktura financijskog tržišta. Ključni propisi koji se usklađuju su Zakon o bankama, Zakon o tržištu vrijednosti papira, Zakon o osiguranju te zakoni kojima se reguliraju aktivnosti različitih fondova. U dijelu kojim se uređuje pitanje administrativnih kapaciteta potrebnih za provedbu navedenih propisa riječ je o Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci, Zakonu o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, te novim zakonima koji uređuju rad Središnje depozitarne agencije, Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka kao i propisima vezanim uz Ministarstvo financija.

Na 19. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 30. siječnja 2007. godine raspravljeno je screening Izvješće Europske komisije za poglavlje 9. Pregledom *acquis-a* tijekom screening postupka ustanovljeno je da se najveći dio neusklađenosti odnosi na propise koji uređuju poslovanje s vrijednosnim papirima, dok je u području osiguranja usvajanjem određenih propisa krajem 2006. godine postignuta visoka razina usklađenosti. U području bankarstva proces usklađivanja traje već nekoliko godina, ali je potrebno usvojiti još desetak zakona. Jedan od njih, Zakon o kreditnim unijama usvojen je krajem 2006. Ostaje još za usvojiti odnosno izmijeniti: Zakon o institucijama za elektronički novac, Zakon o tržištu kapitala, Zakon o osiguranju, Zakon o kreditnim institucijama, Zakon o osiguranju depozita, Zakon o reorganizaciji, likvidaciji i stečaju financijskih institucija, Zakon o financijskim konglomeratima, Zakon o platnim sustavima, Zakon o financijskom osiguranju

(usvojen u srpnju 2007.) i Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima (usvojen i stupio na snagu u srpnju 2007.), Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci, Izmjene odnosno donošenje svih navedenih zakona predviđene su Nacionalnim programom pristupanja EU u kojem su navedeni rokovi i tijela državne uprave zadužene za pripremu zakonskih prijedloga.

Predsjedništvo EU uputilo je 24. siječnja 2007. poziv Hrvatskoj da dostavi svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 9.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila je 14. ožujka 2007. Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 9. koji je raspravljen na 21. sjednici održanoj 22. ožujka 2007. Slijedom rasprave u kojoj je istaknuto da će se tražiti dva trajna izuzeća koja se odnose na isključivanje kreditnih unija te Hrvatske banke za obnovu i razvoj – HBOR iz primjene odredbi koje se u okviru EU direktiva odnose na kreditne institucije te tijekom koje su neki članovi Odbora tražili dodatna pojašnjenja budućih zakonskih izmjena vezanih uz osiguranje štednih uloga građana, Nacionalni odbor se *suglasio* s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 9. „Financijske usluge“. Takvo je mišljenje 26. ožujka 2007. dopisom dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

NO nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta kojeg je Nacionalni odbor raspravio na 21. sjednici, Pregovaračka skupina dostavila Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Vlada RH je 28. ožujka 2007. godine usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH za ovo poglavlje.

Pregovori u poglavlju 9. „Financijske usluge“ otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 26. lipnja 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. godine.

Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila pet mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 10. „Informacijsko društvo i mediji“

Pravna stečevina u ovom poglavlju obuhvaća pravila koja se odnose na elektroničke komunikacije, usluge informacijskog društva, audiovizualnu politiku, te EU programe suradnje (programi Sigurnije korištenje interneta, eContent Plus i dr.).

Na 19. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 30. siječnja 2007. godine je Pregovaračka skupina izvijestila o screening izvješću Europske komisije za 10. poglavlje pregovora, pri čemu je istaknuto kako EU neće utvrđivati mjerila za mjerila za otvaranje pregovora iako je u ovom slučaju riječ o uvjetno rečeno „političkom poglavlju“. Nije bilo rasprave.

Predsjedništvo EU uputilo je 31. siječnja 2007. poziv Hrvatskoj da dostavi svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 10.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dostavila je 14. veljače 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 10. koji je raspravljen na 20. sjednici održanoj 22. veljače 2007.

U raspravi je član Odbora izrazio neslaganje s dijelom pregovaračkog stajališta koji se odnosio na najavu izmjena i dopuna Zakona o HRT-u odnosno najavu javne rasprave o eventualnoj potrebi promjene Zakona o HRT-u dijelu koji regulira postupak izbora Programskog vijeća HRT-a. S tim u svezi je istaknuo da tijekom procesa screeninga nije utvrđena nesuglasnost ili neusklađenost načina na koji je trenutno zakonski uređen način izbora Programskog vijeća s pravnom stečevinom. Stoga ne postoji obveza usklađivanja s pravnom stečevinom na ovom području i samim tim najava javne

rasprave o mogućim izmjenama Zakona o HRT-u nije vezana za usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU. Dodatno je istaknuo kako izbor Programskog Vijeća HRT-a na način kojim je to regulirano postojećim Zakonom o HRT-u osigurava odgovarajući utjecaj civilnog društva i smanjuje mogućnost političkih pritisaka na HRT. Stoga navedeni zakon ne bi trebalo mijenjati pogotovo stoga što se u slučaju HINA-e brane zakonska rješenja za koja se tvrdi da osiguravaju profesionalnu neovisnost HINA-e te da način biranja Upravnog vijeća HINA-e odražava demokratsku i transparentu proceduru imenovanja.

Slijedom navedene rasprave zaključeno je da je Nacionalni odbor podržao Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 10. „Informacijsko društvo i mediji“, uz izdvojeno mišljenje navedenog člana Nacionalnog odbora na dio Prijedloga pregovaračkog stajališta koji se odnosi na Zakon o HRT-u i izbor Programskog vijeća. Dana 26. veljače 2007. godine Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju EU dostavljeno je mišljenje Nacionalnog odbora i navedeno izdvojeno mišljenje radi njegovog razmatranja kod pripreme Konačnog prijedloga pregovaračkog stajališta.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU dopisom od 2. ožujka 2007. godine dostavila je na mišljenje Nacionalnom odboru Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 10. uz napomenu da je u njegovoj izradi u najvećoj mogućoj mjeri uzeto u obzir izdvojeno mišljenje člana Nacionalnog odbora koje se odnosi na Zakon o HRT-u i izbor Programskog vijeća.

Nacionalni odbor se slijedom pisane procedure suglasio s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 10. „Informacijsko društvo i mediji“, a dodatno pisano očitovanje sa zahtjevom da se unese u Zapisnik sa sjednice Nacionalnog odbora i o njemu izvijeste Vlada RH i Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU podnio je član Nacionalnog odbora koji je imao i izdvojeno mišljenje na Prijedlog pregovaračkog stajališta. Mišljenje Nacionalnog odbora na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta kao i dodatno očitovanje člana Odbora dostavljeno je dopisom od 6. ožujka 2007. godine Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju EU.

Vlada RH je na sjednici održanoj 9. ožujka 2007. godine usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 10. „Informacijsko društvo i mediji“.

Pregovori u poglavlju 10. otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 26. lipnja 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. godine.

Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila tri mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 11. „Poljoprivreda i ruralni razvitak“

Stupanj usklađenosti Hrvatske s EU u ovom poglavlju koje spada među najobimnije, još uvijek nije dovoljan.

Temeljni razlog leži u činjenici da je EU 2005. godine promijenila cjelokupni sustav financiranja poljoprivrede i prešla s poticaja odnosno plaćanja po hektaru na tzv. jedinstveno plaćanje po farmi gdje poljoprivredni proizvođač dobiva određeni iznos novaca neovisno o tome što proizvodi i da li zapravo uopće proizvodi. Drugi dio poljoprivredne politike se uglavnom tiče vanjsko-trgovinske politike gdje Hrvatska u pogledu instrumenata trgovinske politike (visine carina te po pitanju subvencija) također nije usklađena sa odredbama zajedničke poljoprivredne politike, niti će biti sve do dana ulaska u EU jer smo do tog trenutka obvezni primjenjivati međunarodne obveze koje su prije svega preuzete članstvom RH u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Hrvatska je preuzela europski sustav nadzora nad ekološkom proizvodnjom i sva su sustavna rješenja jednako postavljena, ali će biti potrebno dodatno usklađivanje u smislu pojednostavljivanja procedura te nekih drugih tehničkih stvari. Hrvatska će morati uspostaviti i sustav računovodstvenih podataka u poljoprivredi koji zasad ne postoji. Što se tiče politike kvalitete, 2005. godine su po prvi put doneseni pravilnici

temeljem tada važećeg Zakona o hrani. Ti se pravilnici tiču oznaka izvornosti i tradicionalnog ugleda hrane. Oni su u potpunosti usklađeni sa europskim propisima osim u jednoj odnosno dvije točke. Hrvatskoj predstoji dodatno usklađivanje i po pitanju razvoja i provedbe koncepta ruralnog razvitka.

Hrvatska će morati osnovati Agenciju za plaćanja preko koje će ići cjelokupna implementacija svih budućih potpora i isplata svih sredstava iz europskih fondova. Još je temeljem Zakona o poljoprivredi iz 2001. godine određeno da će sadašnje Ravnateljstvo za tržišnu i strukturnu potporu Ministarstva poljoprivrede i šumarstva prerasti u agenciju za plaćanja. Usko vezano za agenciju i za implementaciju poticaja jest uspostava i funkcioniranje integriranog sustava administracije i kontrole koji podrazumijeva razne baze podataka koje omogućavaju učinkovitu kontrolu primjene sredstava koja se dobivaju iz EU.

Kada je riječ o propisima i tržišnim redovima za pojedine grupe proizvoda situacija varira, ali je razina usklađenosti s EU pravnom stečevinom i sustavima poticaja niska. EU ima proizvodne kvote za mlijeko koje utvrđuju na temelju proizvodnje ostvarene unutar dogovorenog referentnog razdoblja. Proizvodne kvote u EU postoje i za šećer i vino odnosno vinograde. Hrvatska ima potpore za podizanje vinograda, dok EU daje sredstva za obnovu starih vinograda ali nije dozvoljeno podizanje novih vinograda. Sustav poticaja nije usklađen ni kod mesa, ni kod maslina odnosno maslinovog ulja gdje Hrvatska ima više poticaja od EU. Predstoji evidentiranje svih stabala maslina jer je to osnova za utvrđivanje kvote koja nije proizvodna već se na temelju nje u okviru EU utvrđuju poticaji. Što se tiče biljne proizvodnje, voća, povrća i njihovih prerađevina RH je potpuno neusklađena. Veliku stavku u politici EU predstavljaju izvozne subvencije koje RH ne primjenjuje.

Vijeće EU je utvrdilo jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Vlada RH je 10. listopada 2007. dostavila Nacionalnom odboru Strategiju unapređenja statistike poljoprivrede RH donesenu s ciljem ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora u ovom poglavlju

Nacionalni odbor u 2007. godini nije posebno raspravljao o poglavlju 11.

Poglavlje 12. „Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika“

Ovo je poglavlje vrlo obimno i prvenstveno tehničko te samim time iznimno zahtjevno. Samo se popis EU legislative sastoji od 120 stranica propisa. U proteklih nekoliko godina EK se suočila s više velikih afera što je rezultiralo promjenom EU pristupa nadzoru i sigurnosti hrani. Poglavlje 12. se sastoji od četiri velike cjeline: Sjemenarstvo i oplemenjivačka prava, fitosanitarna politika, veterinarstvo te sigurnost hrane. Stupanj usklađenosti RH s pravnom stečevinom EU je različit za svaku od tih cjelina.

Tijekom screening postupka ustanovljeno je da u ovom poglavlju RH ima dobro uspostavljenu zakonodavnu strukturu te institucije potrebne za njegovu implementaciju, ali postoje područja gdje usklađenost još nije provedena do kraja. Jedno od tih područja je tzv. novi higijenski paket koji se i u EU primjenjuje od 01. siječnja 2006. (to je bio jedan od razloga zašto se još nije bilo krenulo s njegovom implementacijom u RH).

Vijeće EU je 3. travnja 2007. ocijenilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti četiri mjerila o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na 21. sjednici održanoj 22. ožujka 2007.

Nacionalni odbor nije dodatno raspravljao o ovom poglavlju u 2007.

Poglavlje 13. „Ribarstvo“

Zajednička ribarstvena politika EU se u osnovi zasniva na četiri glavna načela: To je prije svega dugoročni pristup koji odgovorno skrbi o zalihama bioresursa u morima, zatim ograničenje ribolovnog

napora odnosno kapaciteta flote nakon stupanja u EU, potom jačanje inspekcije i kontrole te uključivanje ribara u sve segmente donošenja odluka.

Screening postupak je pokazao da je Hrvatska u ovom poglavlju najviše usklađena s EU po pitanju upravljanja resursa, poglavito u zaštiti bioloških resursa odnosno minimalnim ulovnim veličinama riba gdje je ta usklađenost gotovo 100%. Drugu mjeru unutar upravljanja resursima čine izlovne kvote za ribu. Za sada na cijelom području Mediterana postoji samo kvota za tunu u čemu RH sudjeluje i primjenjuje iste odredbe kao i EK, a kad postane članica EU će moći zadržati tu kvotu praktično na istoj razini. Dodatna mjera unutar upravljanja resursima jest pitanje ribarske flote gdje će se Hrvatska morati uskladiti po ulasku u EU. U Uniji se izgradnja i obnova odnosno modernizacija flote ne provodi niti financira na način kako to sada Hrvatska radi, već sukladno tzv. „*entry-exit*“ sustavu po kojem jedan brod može ući u sustav kada drugi brod istih performansi izlazi van. Po pitanju flote Hrvatska mora urediti registre brodova na način propisan EU direktivama, a morat će se uvesti i sustav satelitskog praćenja brodova koji omogućava i olakšava kontrolu i inspekciju u ribarstvu. Hrvatska nije usklađena ni kad se radi o ribolovnim alatima kojih imamo više od EU. Hrvatska će morati uspostaviti kvalitetnu infrastrukturu što podrazumijeva osposobljavanje luka, veletržnica i aukcijskih centara.

Kada je riječ o strukturnoj i tržišnoj politici u ribarstvu, Hrvatska u vrlo maloj mjeri usklađena jer postojeći hrvatski sustav poticaja nije sukladan onom kojeg primjenjuje EU. Najveći dio EU potpora odnosi se na tzv. strukturnu politiku gdje se značajna sredstva ulažu u popravljivanje sigurnosti na brodu, sigurnosti hrane te na edukaciju, prekvalificiranje i druge slične mjere. Hrvatska također nije usklađena u području inspekcija i kontrola. Kada je riječ o međunarodnim sporazumima na području ribarstva, RH je za sada članica Opće komisije za ribarstvo sredozemlja (GFCM), ali nije stranka ostalih UN-ovih sporazuma.

Premda je postupak screening-a u poglavlju 13. završen još u ožujku 2006. godine, do kraja 2007. godine Radna skupina za proširenja EU nije bila donijela nikakav zaključak ni o početku pregovora, niti o eventualnom utvrđivanju mjerila koje bi Hrvatska trebala ispuniti za početak pregovora u ovom poglavlju. Razlog tomu je u tom trenutku ležao prvenstveno u stavu Slovenije koja je zbog poznatih bilateralnih pitanja praktično blokirala ovo poglavlje, na način da je, premda pregovori nisu bili formalno suspendirani, Slovenija djelovala tako da se u njima onemogućava bilo kakav napredak.

Stoga je u 2007. Nacionalni odbor raspravljao o poglavlju 13. isključivo u političkom kontekstu navedene blokade pregovora, i to na 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007. godine, 24. sjednici održanoj 19. srpnja 2007. godine te 25. sjednici održanoj 10. listopada 2007. godine.

Poglavlje 14. „Prometna politika“

Poglavlje 14. čini oko 10% EU pravne stečevine te je stoga jedno od najopsežnijih i najzahtjevnijih. Poglavlje se odnosi na cestovni, željeznički i kombinirani promet, promet unutarnjim plovnim vodama, pomorski promet, zračni promet te državne potpore u prometu.

Na 19. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 30. siječnja 2007. godine raspravljeno je screening izvješće Europske Komisije. S obzirom na očekivanje da će najteže i najosjetljivije pitanje biti otvaranje tržišta, u raspravi je član Nacionalnog odbora istaknuo da bi u pregovorima trebalo postići zaštitu domaćeg tržišta u pogledu kabotaže u pomorskom prometu te u cestovnom prometu.

Slijedom screening Izvješća EK, Predsjedništvo EU uputilo je 21. veljače 2007. Hrvatskoj poziv da dostavi svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 14.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 24. svibnja 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 14. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007. U ovom će poglavlju Hrvatska tražiti prijelazna razdoblja za odgodu otvaranja nacionalnog tržišta u segmentu teretnog prometa

željeznicom, odgodu otvaranja tržišta u linijskom pomorskom prijevozu te odgodu otvaranja tržišta za povremena (kružna) putovanja u kabotaži brodovima do 650 GT, a očekuje se da će EU tražiti prijelazno razdoblje za otvaranje svog tržišta u pogledu kabotaže u cestovnom teretnom prijevozu.

Slijedom duže rasprave Nacionalni odbor je podržao Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 14. „Prometna politika“ te je dodatno zatraženo da se pripremi i Odboru dostavi pisani materijal s pregledom predviđenih aktivnosti restrukturiranja željezničkog sektora, uključujući potrebna financijska kojima će se osigurati da Hrvatske željeznice budu do isteka tog prijelaznog razdoblja konkurentne i spremne za tržišnu utakmicu unutar EU. Također je zatražena o tijeku i trenutnom stanju postupka ratifikacije Memoranduma o razumijevanju za sudjelovanje Republike Hrvatske u Programu Marko Polo.

Takvo mišljenje Nacionalnog odbora na Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 14. „Prometna politika“ dostavljeno je Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU dopisom od 4. lipnja 2007. godine.

Odbor nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je Pregovaračka skupina izvijestila da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta dostavljen Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog. Vlada je 5. lipnja 2007. usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 14.

Poglavlje 15. „Energetika“

Sadržaj pravne stečevine u ovom poglavlju pregovora vrlo je širok, a odnosi se na upotrebu ugljikovodika koje obuhvaća naftu i naftne derivate te istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, zatim na unutarnje energetske tržište, proizvodnju električne energije, prirodni plin obnovljive izvore energije, bio-goriva, energetske učinkovitost i njeno označavanje, eko dizajn, energetske učinkovitost u zgradarstvu, usluge i neposrednu potrošnju energije, nuklearnu sigurnost i zaštitu od zračenja. Ovo poglavlje čini važan dio pravne stečevine EU i odnosi se na liberalizaciju tržišta. U slučaju Hrvatske je novina upravo liberalizacija tržišta električne energije i plina, a poseban naglasak stavlja se na povećavanje sigurnosti opskrbe, zatim na promicanje obnovljivih izvora energije te povećanje energetske učinkovitosti. Ta područja su danas u središtu svjetske pažnje, pa tako i EU. EU je globalni lider u sustavu uvođenja obnovljivih izvora energije, smanjenja stakleničkih plinova te zamjene svih onih plinova koji utječu na promjenu klime.

Screening postupak je pokazao da je Hrvatska postigla dobar napredak u pogledu usklađivanja zakonodavstva i ima kapacitete za primjenu *acquisa*, ali je još čeka dosta posla poglavito na nekim područjima poput energetske učinkovitosti, energetske uštede na zgradama, promicanju obnovljivih izvora energije te posebice obvezne zalihe naftnih derivata. Hrvatsku očekuje i liberalizacija tržišta električne energije i plina. Dodatni napredak u tom smislu postignut je donošenjem u Hrvatskom saboru nekoliko energetske zakona početkom srpnja 2007.

Slijedom screening Izvješća EK, Predsjedništvo EU uputilo je 18. svibnja 2007. Hrvatskoj poziv da dostavi svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 15, o čemu je Nacionalni odbor kratko raspravio na 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 20. lipnja 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 18. Na 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. godine, Nacionalni odbor se nakon rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta u kojem će između ostalog Hrvatska tražiti dva prijelazna razdoblja te je takvo mišljenje 06. srpnja 2007. dopisom dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

NO nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta dostavljen Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. 10. srpnja 2007. Vlada RH usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH

Poglavlje 16. „Porezi“

Hrvatska u ovom poglavlju mora usklađivati svoje zakonodavstvo i praksu s EU pravnom stečevinom u pogledu izravnih i neizravnih poreza te će morati uvesti europski sustav za upravljanje trošarinama i praćenje poreznih obveznika u sustavu PDV-a u kompjuterski sustav porezne i carinske uprave RH, jednako kao i sustav informacijske razmjene podataka o štednji i kamatama koji moraju biti potpuno usklađeni s EU.

Screening postupak je pokazao da je u području izravnog oporezivanja RH dosegla visok stupanj usklađenosti u dijelu koji se odnosi na porez na dobit (uklonjen je element državne potpore). Danom pristupanja Hrvatske u EU članstvo stupit će na snagu i određena definicijska usklađivanja Zakona o porezu na dobit koja se odnose na izjednačavanje poduzetnika iz EU s domaćim poduzetnicima. RH će se također morati usklađivati i s nekim novim direktivama poput one koja se odnosi na spajanje i pripajanje poduzeća te direktive o oporezivanju kamata na štednju koja propisuje razmjenu podataka između EU članica kako bi se onemogućilo da građani država koje primjenjuju porez na kamatu izbjegnu plaćanje tog poreza u vlastitoj državi prenoseći svoje depozite u države koje nemaju porez na kamatu.

Hrvatski sustav PDV-a je utemeljen i u dobroj mjeri sukladan s osnovnom tzv. šestom smjernicom EU, ali će ipak biti potrebna određena tehnička usklađivanja. RH naime u nekim segmentima ima šira izuzeća od PDV-a nego što je to u šestoj direktivi dopušteno (primjerice za vjerske zajednice, neke institucije, izuzeća po pojedinim međunarodnim ugovorima uključujući i s EK), dok s druge strane šesta direktiva sadrži neka izuzeća koja se u RH ne primjenjuju poput zaštićenog područja/dijela poštanskih usluga.

Kad je riječ o trošarinama, hrvatski je sustav kod nekih proizvoda različito postavljen u odnosu na onaj EU, premda u smislu razine poreznog opterećenja Hrvatska ne zaostaje puno za minimalnim poreznim opterećenjima propisanim EU direktivama. EU propisuje primjenu trošarina za neke proizvode i dobra za koja Hrvatska nema trošarina. Tako će se RH morati uskladiti s tzv. Energetskom direktivom iz 2003.g. koja propisuje primjenu trošarina na energente (naftni derivati, prirodni plin, električna energija i ugljen) koji se trenutno u Hrvatskoj ne oporezuju. S obzirom da su EU države članice suverene u području poreznog sustava unutar minimalnih standarda koje postavljaju direktive (uključujući navedene), one mogu oporezivati trošarinama i veći broj proizvoda od onih navedenih u direktivi. To znači da hrvatske trošarine na automobile, kavu, bezalkoholna pića, itd. nisu u suprotnosti s *acquis-em* te se mogu zadržati ukoliko njihova primjena neće ometati slobodnu trgovinu na granici između država članica. Sve države članice su tražile i dobile prijelazna razdoblja na ovom području.

Na 19. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 30. siječnja 2007. raspravljeno je screening izvješće Europske komisije. Pregovaračka skupina izvijestila je kako će kod neizravnog oporezivanja PDV i trošarine morati pretrpjeti određene izmjene, pri čemu će veće izmjene biti potrebne kod trošarina. Kod sustava izravnog oporezivanja (porez na dohodak i porez na dobit) ne očekuju se značajnije izmjene.

Na ponovljenu inicijativu nekih članova, Nacionalni odbor i Pregovaračka skupina su se suglasili o održavanju tematske sjednice Odbora na temu poreza s naglaskom na PDV (potrebne izmjene, izuzeća, prelazni rokovi, iskustva novih članica i sl.) čiji će termin biti naknadno dogovoren. Takva tematska sjednica nije održana u 2007. godini.

Predsjedništvo EU uputilo je 31. siječnja 2007. poziv Hrvatskoj da dostavi svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 16.

Nacionalni odbor nije dodatno raspravljao o ovom poglavlju u 2007.

Poglavlje 17. „Ekonomska i monetarna politika“

Sadržaj ovog poglavlja u nekoliko se elemenata odnosi na ekonomsku politiku, ali se ponajprije tiče usklađivanja Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci sa Statutom Europske središnje banke i Statutom europskog sustava središnjih banaka. Obveze koje za Hrvatsku proizlaze iz pravne stečevine se u prvom redu odnose na sudjelovanje u postupku koordinacije ekonomske, monetarne i fiskalne politike s EU. Ono što se u ovom dijelu traži jest da država pokaže sposobnost vođenja svojih ekonomskih politika u skladu sa kopenhagenskim kriterijima.

Pregovori u poglavlju 17. otvoreni su 21. prosinca 2006. godine na drugoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava te je EU tada i utvrdila jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora.

O tome je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007.

Osim navedenog, Nacionalni odbor nije u 2007. godini dodatno raspravljao o poglavlju 17.

Poglavlje 18. „Statistika“

Pravna stečevina u poglavlju 18. vrlo je obimna i sadrži preko 500 pravnih akata koji se odnose se na 12 statističkih područja praćenja od kojih su najveća i najsloženija poljoprivreda, financijska i ekonomska politika te sloboda kretanja kapitala. Načela službene statistike EU počivaju na Statističkom kodeksu o postupanju koji prvenstveno insistira na kvaliteti i usporedivosti podataka te na njihovoj pravodobnosti. Hrvatski sustav uređen je Zakonom o službenoj statistici i nizom drugih akata koji su dobrim dijelom usklađeni s pravnom stečevinom EU što je, između ostalog, i rezultat dugogodišnje suradnje Državnog zavoda za statistiku i EUROSTAT-a. Područja na kojima predstoji daljnje usklađivanje su nacionalni računi koji su vrlo kompleksno područje i rezultat su usklađivanja svih drugih statističkih područja, zatim područje uspostave financijskih računa te posebno područje u okviru praćenja trgovačke razmjene između članica EU i trećih zemalja („*ekstrastat*“) te između samih država članica („*intrastat*“). Također je potrebno povećati financijska ulaganja ponajprije u zapošljavanje i obuku djelatnika Državnog zavoda za statistiku te izgradnju i održavanje informatičkog sustava u statistici. Za tu namjenu će se i dalje koristiti sredstva europskih fondova, ali se od Hrvatske kao države kandidatkinje očekuje da prvenstveno ulaže vlastita financijska sredstva. Statistika je vrlo normirano područje te su zahtjevi EU prema hrvatskoj statistici vrlo egzaktni zbog čega nema mogućnosti ni potrebe za bilo kakvim izuzećima ili tranzicijskim razdobljima. Stoga se od Hrvatske se očekuje potpuna prilagodba hrvatskog sustava statistike s danom pristupanja EU.

Slijedom poziva Predsjedništva EU da Hrvatska dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje, Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 25. siječnja 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 18. Na 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007. godine, Nacionalni odbor se nakon rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za pregovore o pristupanju EU.

15. veljače 2007. godine je Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je Nacionalnom odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje s kojim se Nacionalni odbor suglasio pisanom procedurom te je takvo mišljenje dostavljeno Koordinaciji za pregovore dopisom od 20. veljače 2007. Vlada RH je 21. veljače 2007. usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH za poglavlje 18.

Pregovori su otvoreni na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU 26. lipnja 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila dva mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

U 2007. godini Nacionalni odbor nije dodatno raspravljao o poglavlju 18.

Poglavlje 19. „Socijalna politika i zapošljavanje“

U poglavlje 19. spadaju zaštita na radu, radno zakonodavstvo u smislu uvjeta rada, socijalni dijalog, zapošljavanje, socijalna uključenost, dio mirovinskog osiguranja, područje jednakih mogućnosti i nediskriminacija. Radi se o vrlo kompleksnom području koje se u dobroj mjeri dotiče i ljudskih prava te stoga postoji mogućnost da se ono u pregovorima također promatra i ocjenjuje u odnosu na neka druga pregovaračka poglavlja (primjerice poglavlje 24.). Hrvatska u svim područjima obuhvaćenim ovim poglavljem bolje stoji sa zakonodavnim nego s institucionalnim okvirom te ostaje dosta posla na jačanju sposobnosti provedbenih institucija.

Vijeće EU je utvrdilo jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

O tijeku aktivnosti vezanih uz ispunjavanje mjerila za otvaranje pregovora u ovom poglavlju je Pregovaračka skupina ukratko izvijestila Nacionalni odbor na 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007. te na 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007.

30. kolovoza 2007. godine je Vlada RH usvojila i istog dana dostavila Nacionalnom odboru na znanje Akcijski plan za usklađivanje zakonodavstva i stvaranje potrebnih administrativnih kapaciteta za usvajanje i provedbu pravne stečevine EU na pregovaračkom području poglavlja 19. Akcijski plan je mjerilo za otvaranje pregovora u ovom poglavlju. Na 25. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 10. listopada 2007. je Pregovaračka skupina izvijestila kako je navedeni Akcijski plan predan EK čije su prve reakcije bile pozitivne.

Poglavlje 20. „Poduzetništvo i industrijska politika“

Poglavlje 20. osim jedne direktive i jedne preporuke, ne sadrži zakonodavstvo EU s kojim se RH mora usklađivati već ga čine politike EU koje se odnose na povećanje konkurentnosti industrije zemalja članica i koje imaju za cilj jačanje poduzetništva u EU i zemljama članicama te jačanja konkurentnost EU gospodarstva u cjelini. Te su politike sadržane u revidiranoj Lisabonskoj strategiji (temeljni dokument EU o načelima, instrumentima i politikama za povećanje konkurentnosti EU u odnosu na svjetske takmace) te u dokumentu „Industrijska politika EU“ koji je donesen 1990. i kasnije u nekoliko navrata doradivan. Zbog svog sadržaja je ovo poglavlje povezano s nizom drugih (tržišno natjecanje, javne nabave, zaštita intelektualnog vlasništva, trgovinska politika, itd.). U okviru pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba donijeti dokument industrijske politike s opisom stanja po sektorima te strateškim smjernicama razvitka hrvatske industrije. Mjere koje će biti donesene na osnovu tog dokumenta moraju biti horizontalne i već sadržane u dopuštenim državnim potporama.

Pregovori u ovom poglavlju su otvoreni 21. prosinca 2006. na drugoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava odnosno glavnih pregovarača, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007.

Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU postavila donošenje sveobuhvatne strategije industrijske politike, s posebnim naglaskom na restrukturiranje ključnih sektora koji ostvaruju gubitke kao mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju. O navedenom mjerilu je također raspravljeno na 19. sjednici Nacionalnog odbora.

Vlada RH je 11. listopada 2007. godine dostavila Nacionalnom odboru dokument Industrijske politike Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u Europskoj uniji donesenu s ciljem ispunjavanja mjerila za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 25. sjednici održanoj dan ranije (10. listopada 2007.).

Poglavlje 21. „Transeuropske mreže“

Riječ je o novom poglavlju nastalom izdvajanjem iz poglavlja „Energetika“ i poglavlja „Prometna politika“. Prema Ugovoru o osnivanju EU ovo se poglavlje odnosi na energetiku, promet i telekomunikacije (u ovoj fazi se pregovaraju energetska i prometna infrastrukturna mreža). Pravna stečevina u ovom poglavlju je skromna, sastoji se od Uredbe Vijeća za jamčenje financijske pomoći koja se nadopunjuje svake 4 godine zatim odluka o smjernicama za razvitak prometnih mreža koje se također nadopunjuju te niza uputa za razvitak energetskih mreža. Postoji još i uredba o sigurnosnim uvjetima koje moraju zadovoljavati tuneli na cestama. Međutim, implikacije te pravne stečevine u Hrvatskoj su velike jer se odnosi na kompletnu infrastrukturu prometa i energetike (strategija prostornog uređenja, strategija prometnog razvitka, strategija energetskog razvitka), a uključuje i pitanja regulirana različitim propisima poput Zakona o lukama unutarnjih voda, Zakona o željeznici, Zakona o zračnim lukama, Zakona o javnim cestama, Zakona o energiji, Zakona o tržištu električne energije, Zakona o tržištu plina i još nekima. EK je od hrvatskih pregovarača tražila informacije o „*master planovima*“ odnosno nacionalnim strategijama za razvitak infrastrukture, o rashodima i ulaganjima po pojedinim infrastrukturnim projektima, o regionalnoj suradnji, o pravnom okviru te o znanstvenim istraživanjima u pojedinim dijelovima prometa i energetike.

Do danas je EU ovim poglavljem obuhvatila područje plinske infrastrukture i električne mreže, naftovodi nisu dio transeuropskih energetskih mreža. Najvažnije u ovom poglavlju jest definiranje prioriteta i dinamike suradnje kod usuglašavanja zajedničkih projekata RH i EU. Postoje tri kategorije projekata: projekti od europskog interesa, projekti od zajedničkog interesa EU i RH te projekti od hrvatskog interesa. Od RH se također očekuje suradnja na području prometne infrastrukture u regionalnim okvirima jugoistočne Europe.

Na 21. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 22. ožujka 2007. razmotreno je screening izvješće EK te je u kraćoj raspravi bilo riječi o postojećim i budućim prometnim koridorima kroz RH i njihovom uključivanju u europsku mrežu pravaca.

Predsjedništvo EU uputilo je 3. travnja 2007. Hrvatskoj poziv da dostavi svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 21. Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 24. svibnja 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 21. kojeg je Nacionalni odbor raspravio na 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007. Slijedom rasprave na toj sjednici Nacionalni odbor se suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 21. „Trans-europske mreže“ u koji su u dogovoru s Pregovaračkom skupinom unesene dvije dopune Nacionalnog odbora. Takvo je mišljenje dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU dopisom od 4. lipnja 2007. godine.

Odbor nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta u osnovi dopunjen s prijedlozima NO dostavljen Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Vlada je 5. lipnja 2007. usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH

Pregovori su otvoreni na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava (glavnih pregovarača) održanoj 19. prosinca 2007. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 22. „Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata“

Pravna stečevina u ovom vrlo kompleksom poglavlju se uglavnom sastoji od okvirnih i provedbenih uredbi koje ne moraju biti prenesene u nacionalno zakonodavstvo, ali koje definiraju pravila za izradu, odobravanje i provedbu programa strukturnih fondova i kohezijskog fonda. Prvi je segment tih pravila zakonodavni okvir kojim se omogućuje višegodišnje planiranje na nacionalnoj i regionalnoj razini te fleksibilnost proračuna koja omogućuje sposobnost sufinanciranja na nacionalnoj i lokalnoj razini. Drugi je segment uspostavljanje institucionalnog okvira i svih potrebnih struktura na nacionalnoj i regionalnoj razini sukladno navedenim EU uredbama kao i uspostavljanje mehanizama provedbe sa jasnom definicijom zadataka i odgovornosti uključenih tijela. Nadalje, je bitno uspostavljanje odgovarajuće administrativne sposobnosti i kapaciteta. Osim toga, bitno je utvrditi proces programiranja koji obuhvaća pripremu nacionalnog strateškog referentnog okvira te niz operativnih programa. Također je važno osnivanje sustava praćenja i ocjenjivanja koji obuhvaćaju uspostavu struktura i postupaka ocjenjivanja u različitim relevantnim tijelima kao i uvođenje tzv. sveobuhvatnog računalnog sustava upravljanja („*management information system*“) kojeg mogu koristiti sva tijela državne uprave. Od Hrvatske se kao buduće države članice očekuje da utvrdi poseban okvir za financijsko upravljanje i kontrolu, uključujući i reviziju što podrazumijeva i uspostavu svih struktura koje zahtijevaju EU uredbu te provedbenog sustava sa jasnom definicijom zadataka i odgovornosti uključenih tijela.

Vijeće EU je utvrdilo jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Na 22. sjednici održanoj 1. lipnja 2007. godine Nacionalni odbor detaljno je razmotrio stanje pregovora u poglavlju 22., a posebno je detaljna rasprava vođena po pitanju podjele Hrvatske na statističke regije.

Članica odbora iskazala je nezadovoljstvo zbog po njoj neadekvatne podjele Hrvatske na tri NUTS 2 statističke regije (Istočna ili Panonska, Jadranska i Sjeverozapadna regija). S tim u svezi je podsjetila na zaključak Hrvatskoga sabora iz 2003. godine o podjeli Hrvatske na pet statističkih regija koji nikad nije proveden, ali ni derogiran. Unatoč tome Državni zavod za statistiku uz zeleno svjetlo Vlade RH donio je odluku o podjeli RH na tri statističke regije i o tome izvijestio EUROSTAT i EK. Ključni problem koji proizlazi iz ovakve podjele vezan je uz činjenicu da je visina bruto društvenog proizvoda (BDP) po glavni stanovnika u tim statističkim regijama ujedno i kriterij za kvalificiranje za povlačenje sredstava iz europskih fondova, pri čemu se najviši iznos sredstava iz EU fondova povlači za poticanje razvoja regija NUTS 2 veličine gdje je prosjek BDP-a po glavi stanovnika niži od 75% europskog prosjeka (cilj 1). Kako je prema sadašnjoj statističkoj podjeli Zagreb koji ima BDP iznad 75% EU prosjeka spojen sa sjeverozapadnom Hrvatskom, a pod pretpostavkom da Hrvatska postane EU članicom 2011. godine, ta NUTS regija praktično neće moći koristiti sredstva iz cilja 1. Po njoj je rješenje izdvajanje Zagreba u posebnu regiju već sada ili donijeti odluku da će do kraja sadašnje EU financijske perspektive odnosno do 2013. vrijediti sadašnja podjela na tri statističke regije, a da će se nakon popisa stanovništva u 2011. grad Zagreb izdvojiti u posebnu statističku regiju za slijedeće proračunsko razdoblje (financijsku perspektivu EU) 2014. -2020. godine.

Pregovaračka skupina naglasila je kako je tijekom rasprava s EUROSTAT-om i EK bila namjera da Zagreb bude samostalna regija, ali u tome nije bilo uspjeha jer Zagreb ne udovoljava uvjetu o najmanje 800 tisuća stanovnika i u tom kontekstu EU nije htjela ponoviti greške iz prošlog kruga proširenja. S hrvatske strane je bilo predloženo više različitih statističkih podjela koje nisu mogle biti prihvaćene te se tako došlo do ove zadnje podjele na tri regije. Ovakvom se podjelom postiglo da se Zagreb uklopi u jednu širu regiju kako bi pao ispod 75% europskog prosjeka BDP-a čime bi se omogućilo da barem u prvoj financijskoj perspektivi (do 2013.) Zagreb može koristiti sredstva iz cilja. Time je postignuto da u ovoj prvoj fazi cijela Hrvatska bude obuhvaćena ciljem 1 i to je maksimum sredstava koji se može osigurati u ovom trenutku.

Zaključno je dogovoreno da će Nacionalni odbor nastaviti raspravu o pitanjima iz ovog poglavlja u kasnijoj fazi na premisi da do kraja postojeće EU financijske perspektive ostane sadašnja statistička podjela, a nakon popisa stanovništva RH u 2011., otvara se i formalna mogućnost da se za iduću financijsku perspektivu 2014.-2020. zatraži promjena postojeće regionalne statističke podjele RH.

Poglavlje 23. „Pravosuđe i temeljna prava“

Poglavlje 23. politički je najteže i najvažnije poglavlje pregovora, jer se odnosi na ispunjavanje ključnih političkih uvjeta u procesu pristupanja Hrvatske u EU. Sadržajno se poglavlje 23. u osnovi sastoji od tzv. „mekane pravne stečevine“ odnosno niz dokumenata koji nisu sami po sebi pravno obvezujući, ali su zajednički svim članicama te se pretpostavlja prihvaćanje nekog minimuma najbolje prakse. U području pravosuđa to se odnosi na segmente neovisnosti, nepristranosti, profesionalnosti, konstantne edukacije i učinkovitosti sustava te reforme poglavito u državama koje su u postupku pregovora. U ovom poglavlju EK stavlja iznimno velik naglasak na pitanja korupcije i zaštite svih ljudskih prava. Antikorupcijska politika sastoji se od preuzimanja dokumenata EU u hrvatski zakonodavni okvir i njihove učinkovite provedbe. Tu je uključeno veliko i zahtjevno područje ljudskih prava koje obuhvaća sve oblike diskriminacije (socijalnu, spolnu, po vjeroispovijesti, itd.) zatim pitanje obrazovanje, procesna jamstva, pravnu pomoć, prava djece i zaštita podataka. To je područje gdje se pravna stečevina još uvijek širi i gdje je i u samoj EU još uvijek u tijeku proces usklađivanja.

Premda je screening u poglavlju 23. završen još u listopadu 2006. godine, rasprava u Radnoj skupini za proširenje Vijeća EU trajala je gotovo cijelu 2007. godinu, između ostalog i zbog toga što je bila vođena paralelno i za Tursku. Na 25. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 10. listopada 2007. godine, Pregovaračka skupina najavila je kako se očekuje kako će rasprava u Radnoj skupini za proširenje biti završena do kraja 2007. te da će biti utvrđena mjerila koja će Hrvatska trebati ispuniti kako bi se otvorili pristupni pregovori u ovom poglavlju. Ocijenjeno je da će u trenutku kad budu ispunjena mjerila iz poglavlja 23, Hrvatska ući u novu političku fazu odnosa s EU jer će svi politički uvjeti formalno biti zadovoljeni.

Sukladno navedenim najavama Vijeće EU je 19. prosinca 2007. utvrdilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti nekoliko mjerila iz područja reforme pravosuđa, borbe protiv korupcije te provedbe određenih aspekata prava nacionalnih manjina te povratka izbjeglica.

Poglavlje 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“

Specifičnost poglavlja 24. je u tome što je ono djelomice spada drugi (zajednička vanjska i sigurnosna politika), a djelomice i treći stup Europske unije (suradnja u pravosuđu i unutarnjim poslovima). Ovo je kompleksno poglavlje koje obuhvaća iznimno veliki broj propisa pravne stečevine koji su razvrstani na niz tematskih cjelina i koje se dinamično razvija. Ovo je poglavlje važno i stoga jer se u pitanjima i politikama koje ono obuhvaća nadležnosti dijele između Zajednice i EU država članica. To je jedno od rijetkih područja gdje države članice još uvijek imaju izvorne nadležnosti i mogu predlagati određene propise. Poglavlje 24. obuhvaća pitanja migracija, azila, viza, vanjske granice i Schengena (dva različita, ali usko povezana pitanja koja se stoga zajednički tretiraju), policijske suradnje i borbe protiv organiziranog kriminala, borbe protiv trgovine ljudima, suradnje u suzbijanju trgovine drogama, borbe protiv terorizma, pravosudne suradnje u kaznenim i građanskim stvarima, carinske suradnje i krivotvorenja eura. Sam način djelovanja EU odvija se na dvije razine. S jedne strane se ide na harmonizaciju pravnih propisa na nivou Unije, a s druge strane se jača suradnja između policijskih, carinskih, pravosudnih i drugih službi kako na operativnom, tako i na političkoj odnosno upravnoj razini. U tom je smislu iznimno važno da svaka država ima potrebnu provedbenu administrativnu sposobnost. Za Hrvatsku u ovom poglavlju zakonodavno usklađivanje ne bi trebalo predstavljati poteškoću ili izazov, za razliku od jačanja administrativnih kapaciteta i razvitka informacijske tehnologije, odnosno ulaganja u tehničku opremu i infrastrukturu što je poglavito zahtjevno u financijskom smislu.

Vijeće EU je utvrdilo jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za otvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 15. ožujka 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 24. koji je razmotren na 21. sjednici održanoj 22. ožujka 2007. U raspravi su bila postavljena pitanja o pripremama za uključivanje u Schengen poglavito u smislu uspostave informacijskog sustava za Schengenski informacijski sustav i njegovim povezivanjem s EU sustavom te o mogućim posljedicama utjecaju uvođenja Schengenskog režima u Sloveniji za RH i njene građane, o izmjenama Kaznenog zakona i Procesnog zakona radi njihovog usklađivanja s pravnom stečevinom EU te o pitanju migracija i azila. Slijedom rasprave Nacionalni odbor se suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 24. i takvo je mišljenje 26. ožujka 2007. dopisom dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 4. listopada 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 24. koji je razmotren na 25. sjednici održanoj 10. listopada 2007.

Naime, premda Radna skupina za proširenje Vijeća EU nije u tom trenutku donijela odluku o ispunjavanju mjerila za otvaranje pregovora u ovom poglavlju iz razloga što je kao i u nekim drugim poglavljima Slovenija djelovala tako da je onemogućavala bilo kakav napredak, od podnošenja Prijedloga pregovaračkog stajališta došlo je do nekih zakonodavnih izmjena, uključujući usvajanje nekoliko važnih zakona u Hrvatskom saboru (Zakon o azilu, Zakon o strancima) te je odlučeno da se u razdoblju dok su pregovori blokirani, samo pregovaračko stajalište dopuni kako bi korespondiralo sa novim zakonodavnim i provedbenim stanjem. Slijedom duže rasprave u kojoj se predstavница sindikata u njihovo te u ime Koordinacije nevladinih udruga snažno usprotivila donošenju Zakona o ostvarivanju prava na pravnu pomoć u tada predloženom tekstu, a radi EU usklađivanja u ovom i još nekim poglavljima pregovora te nakon što su dodatno raspravljena pitanja viznog režima te nadzora na granicom posebice u kontekstu Schengena, Nacionalni odbor se suglasio s Konačnim prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 24. te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade RH za pregovore o pristupanju EU.

Vlada RH je 7. prosinca 2007. godine dostavila Nacionalnom odboru na znanje revidirani/novi Akcijski plan za integrirano upravljanje granicom RH, koji je u sklopu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske EU donijela na sjednici održanoj istog dana, a s ciljem ispunjavanja mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju 24.

Poglavlje 25. „Znanost i istraživanje“

Nacionalni odbor u 2007. godini nije raspravljao o poglavlju 25. „Znanost i istraživanje“, s obzirom da su pregovori u ovom poglavlju otvoreni i privremeno zatvoreni na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 12. lipnja 2006. godine.

Poglavlje 26. „Obrazovanje i kultura“

Nacionalni odbor u 2007. godini nije raspravljao o poglavlju 26. „Obrazovanje i kultura“, s obzirom da su pregovori u ovom poglavlju otvoreni i privremeno zatvoreni na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju između RH i država članica EU održanoj 11. prosinca 2006. godine.

Poglavlje 27. „Okoliš“

Poglavlje 27. obuhvaća preko 300 direktiva i uredbi. Za očekivati je da će pregovori u ovom poglavlju najduže trajati i da će biti završeni tek kad se zatvore sva druga poglavlja koja utječu na okoliš, poput poljoprivrede, prometa, energetike, industrijske politike itd. Glavni problem u ovom poglavlju predstavlja financijska težina direktiva, jer se predviđa da će RH u zaštitu okoliša morati investirati

ogromna sredstva (neke procjene govore o iznosu između 10 i 11 milijardi eura), što neće biti moguće pokriti u idućih nekoliko godina te će stoga Hrvatska za pojedina područja ovog poglavlja tražiti prijelazna razdoblja.

U ovom poglavlju EK insistira na prenošenju EU direktiva u hrvatsko zakonodavstvo i njihovoj implementaciji, jačanju administrativnih kapaciteta te visini financijskog ulaganja u zaštitu okoliša. Kada je riječ o zakonodavnom usklađivanju, u listopadu 2007. donesen je krovni Zakon o zaštiti okoliša kojim se objedinjuje sve što EU pravna stečevina pokriva na ovom području. Također je nužno donošenje nekoliko drugih novih propisa uključujući novi Zakon o vodama i pripadajući podzakonski akti. Kada je riječ o financijskom aspektu prilagođavanja, procjenjuje se da će u gospodarenje otpadom prema zadnjim pokazateljima biti potrebno uložiti oko 3,2 milijarde eura u pripremu pitkih voda, vodovodne mreže i obrade otpadnih voda između 4,5 i 5 milijardi eura te oko 2 milijarde za prevenciju i kontrolu industrijskih zagađenja u industrijskim postrojenjima (njih otprilike 150). Tih 2 milijarde će u osnovi biti „privatne“ investicije velikih industrijskih tvrtki. Kada je riječ o komunalnoj infrastrukturi u zaštiti okoliša riječ je o obvezi javnog financiranja sa svim mogućim kombinacijama ulaganja. Nužno je naglasiti da se u slučaju svih ovih iznosa radi u osnovi o procjenama iz 2006. godine.

Na 20. sjednici Nacionalnog odbora održanoj 22. veljače 2007. Pregovaračka skupina najavila je kako se može očekivati da će EU utvrditi mjerila za otvaranje pregovora u poglavlju 27. Naime, screening je pokazao kako je da je Hrvatska postigla napredak u pogledu razine usklađenosti zakonodavstva s EU pravnom stečevinom, ali će troškovi usklađivanja biti znatni, te će Hrvatska morati pojačati svoje administrativne sposobnosti i osigurati znatna financijska sredstva za provedbu pravne stečevine u poglavlju okoliša za što će morati napraviti sveobuhvatni i detaljan plan.

Sukladno takvim najavama Vijeće EU je 03. travnja 2007. utvrdilo da prije otvaranja pregovora u ovom poglavlju Hrvatska treba ispuniti mjerilo u obliku donošenja spomenutog plana.

Osim navedenog, Nacionalni odbor nije u 2007. godini dodatno raspravljao o poglavlju 27.

Poglavlje 28. „Zaštita potrošača i zdravlja“

Poglavlje 28. se sastoji od dva dijela: zaštite potrošača i zaštita zdravlja. EK na ovo poglavlje gleda kao na političko jer se radi o pravu pojedinca. Prvi dio poglavlja odnosi se na segment zaštite potrošača. U ovom su dijelu relevantni hrvatski propisi (Zakon o zaštiti potrošača, Zakon o sigurnosti proizvoda) preuzeli najveći dio direktiva iz *acquis-a*, a ostatak bi se trebao preuzeti u skorije vrijeme. Stupanjem na snagu novog Zakona o zaštiti potrošača u srpnju 2007. je područje koje on regulira u potpunosti usklađeno s *acquisem*, a dodatno usklađivanje postići će se Zakonom o obveznim odnosima bi se trebao usvojiti u II. kvartal 2008. Potrebno je imati na umu da će se značajan dio pravne stečevine u ovom poglavlju promijeniti do ulaska Hrvatske u EU, iz razloga što i sama EU ima poteškoća s njegovom provedbom, te će u tom slučaju biti potrebna daljnja prilagodba zakonodavstva. Za Hrvatsku je osim usklađivanja propisa, u ovom dijelu važno raditi na nadzoru tržišta kojeg provodi Državni inspektorat.

Drugi dio poglavlja odnosi se na segment zaštite zdravlja. Ovo područje je u priličnoj mjeri usklađeno, pogotovo ako se uzme u obzir da ne postoji jedinstvena europska politika zaštite zdravlja, već je riječ o pravima na pristup određenoj usluzi u domeni zdravstva te pravima pojedinca u sudjelovanju u npr. „anti-stigma“ programima (primjerice pravo duševnih bolesnika na rad i normalni život). Pojedini dijelovi politike zaštite zdravlja su obuhvaćeni *acquis-em* dok je najveći dio u obliku preporuka (npr. mentalno zdravlje, borba protiv pretilosti, upotrebe droga, itd). Nadalje se tu radi o tzv. „*hard acquis*“ postoji u dijelu koje se odnosi na transfuziju krvi, transplantaciju organa, ograničavanje uporabe duhanskih proizvoda i sprečavanju širenja zaraznih bolesti. Donošenjem Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti provedeno je usklađivanje u tom području. Postoji također potreba dodatnog usklađivanja u području ograničavanja uporabe duhanskih proizvoda. U dijelu propisa koji se odnosi

na transfuziju krvi, usklađen je glavni zakonski okvir, dok usklađivanje treba nastaviti na razini podzakonskih akata.

Predsjedništvo EU uputilo je 14. ožujka 2007. godine Hrvatskoj poziv da dostavi pregovaračko stajalište za ovo poglavlje. Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je istog dana Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 28.

Na 21. sjednici održanoj 22. ožujka 2007. godine se Nacionalni odbor nakon rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 28. koji je u dogovoru s Pregovaračkom skupinom dopunjen slijedom prijedloga nekoliko članova Odbora. Takvo je mišljenje 26. ožujka 2007. dopisom dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

NO nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta dostavljen Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Vlada RH je 28. ožujka 2007. usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH.

Pregovori su otvoreni na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU održanoj 12. listopada 2007. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila četiri mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavljje 29. „Carinska unija“

U ovom je poglavlju institucionalna prilagodba ključna jer zahtijeva uspostavljanje tehničke i kompjutorske povezanosti hrvatske carine i carine EU, s obzirom na činjenicu da je carinska unija jezgra EU. Ulaskom u EU će naplaćene carine na hrvatskoj granici postati prihod proračuna EU. Carine su tzv. vlastiti izvor prihoda EU što znači da će se 75% naplaćenih carina prosljeđivati u EU proračunu, a 25% će ostati Hrvatskoj za potrebe održavanja carinske službe. Stoga je uspostavljanje i povezivanje tehnologije jedan od tehničkih preduvjeta ulaska u carinsku uniju. Tehnološko povezivanje se mora dogoditi na dan stupanja u članstvo, a pripreme u samoj carinskoj upravi RH traju već nekoliko godina. otprilike oko dvije godine.

Normativni dio ovog poglavlja se sastoji od EU regulative s kojom se Hrvatska može uskladiti do trenutka ulaska u EU i regulative s kojom se možemo uskladiti tek po ulasku u EU (primjerice ugovori o slobodnoj trgovini ili o carinskoj suradnji koje EU ima sa trećim zemljama). Tijekom screening postupka završenog u ožujku 2006. godine, je smislu temeljnog zakonodavstva koje regulira pitanje carinske unije, ocijenjeno da je Carinski zakon RH zajedno sa pripadajućim uredbama u suštini u visokoj mjeri već usklađen. Razlike postoje u pogledu različitih carinskih olakšica koje postoje u drugim hrvatskim zakonima kao i u pogledu uvoza robe bez carine u prtljazi putnika gdje je hrvatsko zakonodavstvo restriktivnije nego europsko. Jedno od značajnijih normativnih pitanja su kaznene i prekršajne odredbe. EK traži i preporuča da te odredbe ne budu dio carinskih zakona, nego posebnog jedinstvenog zakona o financijskim prekršajima te će RH morati odlučiti kako to učiniti. Dodatno važno područje na kojem će biti potrebno usklađivanje je upravljanje kvotama s obzirom da EU ima široku lepezu različitih uvoznih kvota. To se prvenstveno odnosi na primjenu sustava odobravanja kvota prema načelu kronološkog reda carinskih deklaracija (*first come-first served*). RH taj sustav nema, ali ga je dužna početi primjenjivati s danom pristupanja EU.

Pregovori u ovom poglavlju otvoreni su 21. prosinca 2006. na drugoj Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava odnosno glavnih pregovarača, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 19. sjednici održanoj 30. siječnja 2007.

Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila tri mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju, o čemu je također kratko raspravljeno na 19. sjednici Nacionalnog odbora.

Osim navedenog, Nacionalni odbor nije u 2007. godini dodatno raspravljao o poglavlju 29.

Poglavljje 30. „Vanjski odnosi“

Poglavljje 30. regulira zajedničku vanjskotrgovinsku politiku EU prema trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, politiku razvojne pomoći i politiku humanitarne pomoći. Trgovinska politika spada u tzv. prvi stup zajedničkih politika u kojoj uglavnom isključivu nadležnost imaju institucije EU i koja se s danom ulaska u EU mora preuzeti u cjelini. Od zemlje kandidatkinje se očekuje usklađivanje svih bilateralnih i multilateralnih trgovinskih ugovora s ugovorima EU. Poglavljje se temelji na obvezujućem zakonodavstvu s kojim se treba uskladiti s danom pristupanja te ne postoji mogućnost dobivanja prijelaznog razdoblja (nije ga dobila ni jedna zemlja koja je pristupala EU). Ovo poglavljje uključuje i odnose sa Svjetskom trgovinskom organizacijom (WTO), pitanje roba dvojne namjene, izvozne kredite te razvojnu i humanitarnu pomoć. Trgovinska politika Republike Hrvatske u ovom je trenutku u najvećoj mjeri određena članstvom u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO) i činjenicom da smo sklopili preferencijalni trgovinski ugovor s EU sadržan u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Ulaskom u EU članstvo sadašnje WTO obveze će za RH prestati vrijediti, jer ćemo tada gotovo u cijelosti preuzeti obveze koje unutar WTO-a ima EU.

Hrvatska je u trenutku zaključivanja screening postupka (sredina rujna 2006.) imala 109 trgovinskih ugovora s drugim zemljama (bilateralnih i multilateralnih). Danom stupanja u EU ugovori o slobodnoj trgovini se napuštaju, a država preuzima ugovore koje EU ima s trećima. Što se tiče poticaja i zaštite ulaganja, Hrvatska ima 55 ugovora, koji su uglavnom napravljeni po pravilima OECD-a i kao takvi se uglavnom ne kose s trgovinskom politikom EU, premda postoji mogućnost da pojedine odredbe takvih ugovora nisu u skladu s pravnom stečevinom u ovom ili nekom drugom poglavlju. Što se tiče općih trgovinskih ugovora, dio njih će se morati otkazivati, a dio usklađivati s pravnom stečevinom. Što se tiče robe dvojne namjene, Hrvatska je potpisnica svih važnijih međunarodnih sporazuma i konvencija, a neke je i inicirala, tako da se tu ne očekuju problemi. Bit će potrebno izmijeniti Zakon o HBOR-u radi usklađivanja na području izvoznih kredita.

Politika razvojne pomoći EU usmjerena je ka smanjivanju siromaštva u svijetu te ekonomskim i socijalnim reformama. S obzirom da se radi o politici koja je relativno nova za Hrvatsku u tijeku je uspostavljanja odgovarajućeg institucionalnog okvira, uključujući i ustrojavanje tijela koje će biti nadležno za koordinaciju provedbe politike razvojne pomoći u okviru Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija. Također je potrebno donijeti zakon o razvojnoj pomoći koji bi zaživio do ulaska u EU članstvo. Slična situacija je i s humanitarnom pomoći jer nedostaje centralizirano mjesto upravljanja svim humanitarnim akcijama RH prema trećim zemljama.

Predsjedništvo EU uputilo je 14. ožujka 2007. godine Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavljje. Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 14. ožujka 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavljje 30.

Na 21. sjednici održanoj 22. ožujka 2007. godine, Nacionalni odbor se nakon rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavljje 30. „Vanjski odnosi“ koji je u dogovoru s Pregovaračkom skupinom dopunjen 23. ožujka te je mišljenje sa suglasnošću Odbora na tako dopunjeni Prijedlog pregovaračkog stajališta 26. ožujka 2007. dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

Dopunjeni tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta je dostavljen Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. 23. ožujka 2007. g. Vlada RH je usvojila i dostavila NO Pregovaračko stajalište RH.

Pregovori su otvoreni na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na ministarskoj razini u Bruxellesu 12. listopada 2007. godine. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

Poglavlje 31. „Vanjska, sigurnosna i obrambena politika“

Poglavlje vanjske, sigurnosne i obrambene politike je u mnogočemu specifično, jer ne postoji obvezujuće zakonodavstvo, tako da proces donošenja odluka leži na državama članicama. Zbog svega toga su i pravni instrumenti drugačiji i ne postoje obvezujuće odredbe nego se postupak svodi na usuglašavanje zajedničkih akcija, pozicija, izjava i deklaracija. Stoga se za ovo poglavlje može ocijeniti kao manje zahtjevno kad je riječ o pravnoj stečevini i potrebnoj institucionalnoj pripremljenosti. Hrvatska se od dobivanja statusa EU kandidata priključivala svim izjavama EU uključujući restriktivnim mjerama vezanim uz sprječavanje proizvodnje oružja za masovno uništenje, borbe protiv terorizma i prevencije sukoba. Ovo poglavlje u kontekstu provedbe zajedničke vanjske, sigurnosne i obrambene politike pokriva i vojni i civilni aspekt upravljanja krizama. Niti jedna nova EU država članica do sada nije tražila prijelazno razdoblje pa je logično da će i Hrvatska slijediti taj okvir.

Što se tiče vanjske politike, sadržaj ovog poglavlja su odnosi EU prema trećim državama gdje se od Hrvatske očekuje priključivanje stajalištima. Što se tiče obrambene politike ona obuhvaća u prvom redu sudjelovanje u međunarodnim mirovnim misijama. To je u jednom dijelu slično obvezama koje imamo kao dio priprema za članstvo u obrambenoj politici NATO-a. U ovom dijelu nema značajnih troškova. Potrebno je donijeti tri zakona (Zakon o vanjskim poslovima, Zakon o izvozu i uvozu robe vojne i posebne namjene i Zakon o provedbi restriktivnih mjera) te ojačati službe koje rade na provedbi ovih politika.

Premda je postupak screening-a u poglavlju 31. završen još u listopadu 2006. godine, do kraja 2007. godine Radna skupina za proširenja EU nije bila donijela nikakav zaključak ni o početku pregovora, niti o eventualnom utvrđivanju mjerila koje bi Hrvatska trebala ispuniti za početak pregovora u ovom poglavlju. Razlog tomu je jednako kao i u poglavlju 13. bio prvenstveno stav Slovenije koja je zbog poznatih bilateralnih pitanja de facto blokirala ovo poglavlje, na način da je, premda pregovori nisu bili formalno suspendirani, Slovenija djelovala tako da se u njima onemogućava bilo kakav napredak. Sloveniji su se povremeno po ovom pitanju pridruživale, ovisno o specifičnim interesima koji nemaju izravne veze s hrvatskim pristupnim pregovorima niti neriješenim bilateralnim pitanjima, i neke druge (malobrojne) članice, ali uglavnom na razini postavljanja specifičnih tehničkih pitanja. Stoga se Hrvatska unatoč činjenici da je već godinama harmonizirana sa vanjskom politikom EU, u poglavlju 31. našla u apsurdnoj situaciji blokade pregovora zbog bilateralnih pitanja koja nisu sastavni dio stečevine u tom poglavlju.

O ovoj je situaciji Nacionalni odbor raspravlja na svojoj 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. Unatoč činjenici što je Radna skupina za proširenje Vijeća EU još nije donijela nikakav zaključak, procijenjeno je da se može započeti postupak pripreme pregovaračkog stajališta.

Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 13. srpnja 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 31.

Nacionalni odbor se na 24. sjednici održanoj 19. srpnja 2007. nakon rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta uz prijedlog jednog člana da se u dijelu stajališta koji se odnosi na zakonodavni okvir na području oružja za masovno uništenje navedu dva dodatna međunarodna sporazuma. Slijedom mišljenja Odbora, Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju EU se 20. srpnja 2007. godine očitovala o razlozima zbog kojeg dodatni prijedlozi NO ne mogu biti uvršteni u Pregovaračko stajalište. Član Nacionalnog odbora koji je predložio dopunu Prijedloga pregovaračkog stajališta prihvatio je obrazloženje Koordinacije.

U 2007. godini Nacionalni odbor nije dodatno raspravljao o poglavlju 31.

Poglavlje 32. „Financijski nadzor“

Poglavlje 32. obuhvaća tri segmenta. Prvi je sustav unutarnjih kontrola i financijskog nadzora u tijelima državne uprave, što uključuje uspostavljanje tijela za unutarnji nadzor u tijelima državne uprave, odnosno administrativnu pripremu i uspostavljanje tijela za standarde unutarnjeg nadzora i financijske kontrole u tijelima državne uprave i javnom sektoru. U proteklih dvije i pol godine ostvaren je značajan napredak na ovom području uz pomoć CARDS projekata. Drugi segment se odnosi na djelovanje državne revizije odnosno općenito vanjske revizije u području javnog sektora. U slučaju Hrvatske je riječ o Državnom uredu za reviziju. Ovo poglavlje sadrži vrlo malo tzv. „tvrde“ pravne stečevine, ali je regulirano mnogim protokolima, deklaracijama, međunarodnim računovodstvenim standardima s kojima je Državni ured za reviziju u svom djelovanju u velikoj mjeri usklađen. EK veliku pozornost pridaje nezavisnosti Državnog ureda za reviziju. Treći segment se odnosi na zaštitu financijskih interesa EU i zaštitu eura od krivotvorenja, a jednim dijelom se odnosi i na odredbe o borbi protiv korupcije. Posebna pažnja je posvećena suradnji s Europskim uredom za sprječavanje prijevара (OLAF). U tom je smislu zakonodavstvo RH relativno dobro usklađeno s *acquis-em*, ali će trebati napraviti određene izmjene kojima će se eksplicitno uvesti kaznena i prekršajna dijela protiv financijskih sredstava dana na raspolaganje od strane EU.

Pregovori u ovom poglavlju otvoreni su na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU 26. lipnja 2007. godine, o čemu je Pregovaračka skupina izvijestila Nacionalni odbor na njegovoj 23. sjednici održanoj 4. srpnja 2007. Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila pet mjerila koja Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

U 2007. godini Nacionalni odbor nije dodatno raspravljao o poglavlju 32.

Poglavlje 33. „Financijske i proračunske odredbe“

Sadržaj pregovora u ovom poglavlju se odnosi na tzv. vlastita sredstva proračuna EU odnosno doprinos/uplate Hrvatske kao buduće države članice u zajednički proračun EU. Prihodi od carina čine 75% vlastitih sredstva EU, a preostali dio vlastitih sredstava čine naknada za šećer, prihodi temeljem poreza na dodanu vrijednost te uplate temeljem visine bruto nacionalnog dohotka. Poglavlje 33. ne sadrži sekundarno zakonodavstvo EU koje bi prije ulaska u članstvo trebalo prenijeti u nacionalno zakonodavstvo već se radi prvenstveno o izravno primjenjivim pravilima. Poglavlje se Ovo poglavlje regulira načine na koji država članica prikuplja sredstva za proračun EU kao i koordinativne mehanizme te mehanizme kontrole i indikacije te projekcije sredstava države članice koja ulaze u proračun EU.

Nacionalni odbor je na 22. održanoj 1. lipnja 2007. godine raspravio Screening izvješće Europske komisije. Na toj je sjednici istaknuto kako je predmet screeninga bila uspostava odgovarajućih administrativnih i institucionalnih struktura te tehničkih pretpostavki na osnovu kojih će Hrvatska biti sposobna pravodobno uplaćivati svoj dio sredstava u EU proračun, dok će se razgovori o točnom iznosu financijskog doprinosa RH jednako kao i o visini primitaka iz proračuna EU voditi u završnoj fazi pristupnih pregovora kada budu završeni i pregovori u drugim s financijskim pitanjima vezanim poglavljima poput regionalne politike i koordinacije strukturnih instrumenata, poljoprivrede, itd.

Predsjedništvo EU uputilo je 25. travnja 2007. godine Hrvatskoj poziv da dostavi svoja pregovaračka stajališta za ovo poglavlje. Koordinacija Vlade RH za pregovore o pristupanju RH dostavila je 06. srpnja 2007. godine Nacionalnom odboru na mišljenje Prijedlog pregovaračkog stajališta za poglavlje 33.

Na 24. sjednici održanoj 19. srpnja 2007. godine se Nacionalni odbor bez rasprave suglasio s Prijedlogom pregovaračkog stajališta za poglavlje 33. „Financijske i proračunske odredbe“ te je takvo mišljenje istog dana dostavljeno Koordinaciji Vlade za pregovore o pristupanju RH EU.

NO nije raspravio niti dao mišljenje na Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta, s obzirom da je tekst Prijedloga pregovaračkog stajališta dostavljen Vladi RH na usvajanje kao Konačni prijedlog pregovaračkog stajališta. Vlada RH je 02. kolovoza 2007. usvojila i dostavila Nacionalnom odboru Pregovaračko stajalište RH.

Pregovori su otvoreni 19. prosinca 2007. na Međuvladinoj konferenciji o pristupanju RH u EU na razini zamjenika voditelja izaslanstava (glavnih pregovarača). Na navedenoj Međuvladinoj konferenciji je EU utvrdila jedno mjerilo koje Hrvatska treba ispuniti za zatvaranje pregovora u ovom poglavlju.

OSTALE AKTIVNOSTI NACIONALNOG ODBORA U 2007. GODINI

- 05. ožujka 2007. godine održan je sastanak članova Nacionalnog odbora s povjerenikom Europske komisije za zapošljavanje, socijalnu politiku i jednake mogućnosti Vladimirom Špidlom.
- 20.-21. ožujka 2007. godine na sastanku Zajedničkog parlamentarnog odbora Hrvatskog i Europskog parlamenta jedan od govornika bio je potpredsjednik Nacionalnog odbora Luka Bebić
- 28. rujna 2007. godine održan je sastanak Nacionalnog odbora s Hans-Gert Pötteringom, predsjednikom Europskog parlamenta
- 10. listopada 2007. godine održan je sastanak izaslanstva Odbora za europska pitanja Saboranja Republike Makedonije s predsjednikom Nacionalnog odbora Zoranom Milanovićem

ZAKLJUČAK

Nacionalni odbor je i u 2007. godini nastavio raditi u skladu sa svojom zadaćom praćenja i parlamentarnog nadzora nad tijekom pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Nacionalni odbor iznova izražava zadovoljstvo radom i stručnošću hrvatskih pregovarača u dosadašnjem tijeku pregovora, te vrlo kvalitetnom suradnjom s Pregovaračkom skupinom i Uredom glavnog pregovarača.

U 2007 godini održano je 7 sjednica, što u odnosu na prethodnu 2006. godinu predstavlja značajno manji broj, na što je utjecalo nekoliko činjenica:

- promjena dinamike pregovora, vrlo intenzivna faza screeninga je završila, te se rad nastavio na izradi pregovaračkih stajališta, te ispunjavanju mjerila za otvaranje poglavlja,
- zastoja u pregovorima zbog stavova nekih EU članica,
- održavanja parlamentarnih izbora u jesen 2007. godine

Unatoč manjem broju sjednica, i u 2007. godini se pokazala važnost uloge Nacionalnog odbora, kao tijela koje omogućava nesmetanu provedbu pregovora kroz prethodno usklađivanje stavova među parlamentarnim strankama o pitanjima važnima za pregovore o pristupanju.

Dosadašnji rad Odbora pokazao je da je usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom, uz provedbu preuzetih obveza i reformi, ključan dio procesa. U predstojećim fazama pregovora ovu dinamiku biti će potrebno dodatno ubrzati kako bi se pregovori završili u predviđenom roku u jesen 2009. godine. U tom kontekstu je ubrzana izgradnja administrativnih kapaciteta, odnosno jačanje postojećih i osnivanje novih tijela iznimno važan dio procesa.

Jačanje aktivnosti Nacionalnog odbora će se u predstojećem razdoblju provoditi, osim kroz uobičajene zadaće Odbora, i kroz aktivnosti na informiranju javnosti o procesu pregovora, te, u granicama mogućnosti Nacionalnog odbora i u predstavljanju hrvatskih stavova kod EU partnera.

Nacionalni odbor će o svom radu nastaviti redovito izvješćivati Hrvatski sabor u predviđenim rokovima.